

Kącik Kolekcjonera

Medali (22)

Z okazji osiemdziesięciolecia Administracji Morskiej w Polsce, Urząd Morski w Gdyni wydał okolicznościowy medal upamiętniający tę znaczącą rocznicę.

Wprawdzie uroczyste obchody z tej okazji odbyły się w miesiącu kwietniu, uważam jednak, że prezentacja tych medali w czerwcowym wydaniu „WG” w miesiącu, gdy obchodzone są Dni Morza z uwagi na ich morski temat jest na miejscu.

Awers: W centrum tarcza herbowa z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, wkomponowana w trzon tzw. kotwicy admirałcji. Wyżej umieszczone nad poprzeczką, połączone ze sobą litery RP. Nad łopatami kotwicy, pomiędzy pazurami dwie, oddzielone trzonem, daty: 1920 i 2000. Wzdłuż krawędzi (od pazura do pazura) napis: ADMINISTRACJA MORSKA. Pozostałą powierzchnię awersu wypełniają stylizowane fale morskie.

Rewers: Na takich samych falach z lewej strony duży symbol róży wiatrów. Na niej w środku napis: 30 LAT. Obok zarys morskiej granicy Polski z 1918 r. od Półwyspu Helskiego do ówczesnej granicy z Niemcami tj. rzeki Piaśnicy i zaznaczona małymi cyframi

data; 1920. Poniżej zarys wybrzeża od Świnoujścia do Krynicy Morskiej stanowiący naszą morską granicę i obrazujący nasz aktualny dostęp do morza oraz dużymi cyframi oznaczony rok 2000.

W tym miejscu pozwolę sobie na osobistą dygresję. Przypomnienie jak wyglądał dostęp Polski do morza przed 80 laty u progu odzyskania niepodległości i uzmysłowienie jak potrafiło w latach 20. umiejętnie zdyskontować wynikające stąd możliwości, czego dowodem był dynamiczny rozwój — w szerokim pojęciu — gospodarki morskiej, w tym narodzin Gdyni, w porównaniu z jej stanem u progu XXI wieku budzi niewesołe refleksje.

Medal według projektu zastępcy dyrektora d/s artystycznych Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdyni — Orłowie art. rzeźbiarza mgr Eugeniusza LADEMANN, wybity został w ilości pięćset sztuk w mosiądzu o średnicy 60 mm w PHU „CELSTAN”. Firma p. mgr Stanisława Śliwy, ma już w swym dorobku „medalowym” realizację ponad 100 projektów różnego rodzaju medali w większości związanych z gospodarką morską oraz Wojskiem Polskim, a szczególnie Marynarką Wojenną.

Jako ciekawostkę, która powinna niewątpliwie zainteresować szczególnie kolekcjonerów, podam że ten sam medal ma drugą wersję o średnicy 100 mm wykonaną odmienną od poprzedniego techniką odlewu w warsztatach szkolnych tego liceum. Każdy medal z tych lanych został starannie „dopieszczony” co przy medalach wykonywanych tą techniką jest bardzo ważne. Jest to zasługa inżyniera metalurga Kazimierza Pomianka nauczyciela zawodu na wydziale „Formy użytkowe i metaloplastyka”, który te medale odlewał.

Jako kolekcjoner z jednej strony cieszę się, że są dwa me-

dale i pozwolę sobie wyrazić tu uznanie dla kierownictwa GUM w Gdyni. Tym bardziej, że w ostatnim okresie czasu niewiele, w porównaniu do lat 70. i pierwszej połowy lat 80., w tym zakresie się dzieje.

Z drugiej strony martwię się czy uda mi się pozyskać do swoich zbiorów szczególnie tę drugą wersję, która przy ilości tylko 50 sztuk, jak poinformowała mnie dobrze zorientowana osoba z GUM-u, przeznaczona została dla osób, w szeregu których z uwagi na to, że nie jestem ze „świecznika” nie mieszczę się. Dla mnie jako dla kolekcjonera jest to szczególnie przykre. Pocięszam się jednak tym, że miał niedawno miejsce pewien precedens. Gdy Makumba, którego nie chciano przyjąć do KPN-u ze względu na inny kolor skóry, publicznie wyśpiewał swój żal z tego powodu, natychmiast otrzymał legitymację honorowego członka tej Konfederacji. Może i dyrekcja GUM w Gdyni zareaguje w podobny sposób. Oby.

Przy okazji trzeba nadmienić, iż nie są to pierwsze medale Urzędu Morskiego w Gdyni.

W 1978 r. na 50-lecie, GUM był emitentem upamiętniającego tę rocznicę medalu, który projektowała i wykonała p. Krystyna FILIPSKA — FREIER.

Medal o średnicy 70 mm wybiła Mennica Państwa w Warszawie w tombaku srebrzonym i oksydowanym w ilości 400 sztuk i patynowanym 800 sztuk.

W swoim zbiorze posiadam też ten medal w wersji złoczonej.

Awers: Na fragmencie polskiego wybrzeża z Półwyspem Helskim sylwetka latarni morskiej. W jej smudze światła widoczny statek handlowy. Wokół stylizowane fale morskie. Wśród nich napis: 50 LAT, a niżej GDYNIA. W dole otoku napis: „W SŁUŻBIE MORZA”.

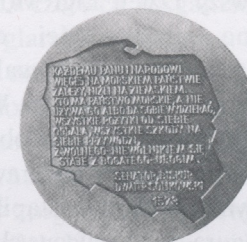

Rewers: Na umieszczonej pionowo kotwicy, na jej trzonie, tarcza z godłem państwowym pomiędzy datami: 1928-1978. Dolna część kotwicy „zanurzona” w stylizowanych falach. Wyżej napis: URZĄD MORSKI pod nim dolna część napisu: W GDYNI.

Jest jeszcze kolejny medal emitowany przez GUM w Gdyni w 1995 r. na 75-lecie administracji morskiej.

Awers medalu jest powtórzeniem medalu z 1978 r. z tym, że zmienione zostały daty na 1920 — 1995.

Natomiast na rewersie w zarysie granic Polski znajduje

się jakże znamienita i aktualna do dziś wypowiedź senatora — biskupa Dymitra SOLIKOWSKIEGO z 1573 r.

Medal, którego projekt uzgodniono w ówczesnym (1995 r.) kierownictwie GUM-u, wykonała firma „CELSTAN”. W mosiądzu o średnicy 60 mm.

ROMUALD LECH SIERADZKI

Foto medali wykonano w Salonie Gerarda Waleszkowskiego